

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobkyň: **a) K. N., b) V. K.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, se sídlem Komenského nám. 125, Pardubice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 8. 2011, č. j. KrÚ - 55119/98/2011/OMSŘ/MV, za účasti osob zúčastněných na řízení: **1) Občanské sdružení Bonanza**, se sídlem Vendolí 308, **2) Mgr. L. B. a 3) L. B.**, všichni zastoupeni Mgr. Petrem Cardou, advokátem se sídlem Pod Věží 3, Svitavy, v řízení o kasační stížnosti žalovaného a osob zúčastněných na řízení 1), 2) a 3) proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích ze dne 31. 1. 2012, č. j. 52 A 44/2011 - 177, o návrzích žalovaného a osob zúčastněných na řízení 1), 2) a 3) na přiznání odkladného účinku,

t a k t o :

- I. Návrh žalovaného na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **s e z a m í t á.**
- II. K návrhu osob zúčastněných na řízení 1), 2) a 3) **s e kasační stížnosti p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný (dále jen „stěžovatel A/“) a osoby zúčastněné na řízení 1), 2) a 3) (dále jen „stěžovatelé B/, C/ a D/) se včas podanými kasačními stížnostmi domáhají zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích (dále jen „krajský soud“), kterým bylo zrušeno rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 8. 2011, č. j. 55119/98/2011/OMSŘ/MV, a prvostupňové rozhodnutí Městského úřadu Svitavy (dále též „stavební úřad“) ze dne 22. 4. 2011, č. j. 9388-11/OV-200-2011/por. Posledně uvedeným rozhodnutím stavební úřad podle § 142 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů určil, že stavebníkovi vzniklo na základě veřejnoprávní smlouvy dnem její účinnosti právo ke stavbě ve smyslu § 116 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „stavební zákon“). Stěžovatelé v kasačních stížnostech požádali o přiznání odkladného účinku.

Stěžovatel A/ v kasační stížnosti upozorňuje, že vzhledem k tomu, že rozsudkem krajského soudu bylo zrušeno jeho rozhodnutí a též rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, nastala zde právní situace, kdy osoby zúčastněné na řízení (stavebníci) pozbyly právo realizovat stavbu a kdy uzavřená veřejnoprávní smlouva byla právně zkonsumována. V důsledku této skutečnosti je stavební úřad povinen zahájit řízení o odstranění stavby, čímž se žalovaný (stěžovatel A/) vystavuje riziku, že následně bude muset potvrdit rozhodnutí stavebního úřadu o odstranění dříve povolené stavby, ačkoli má pochybnosti o správnosti závěrů učiněných krajským soudem. Tato skutečnost pak může mít značný finanční dopad na žalovaného

(stěžovatele A/) zejména při uplatnění budoucích nároků na náhradu škody. S ohledem na skutečnost, že osoby zúčastněné na řízení byly na základě vydaného soudního rozhodnutí uvrženy do stavu právní nejistoty ohledně existence stavby v jejich vlastnictví, je dle názoru stěžovatele A/ namíste rozhodnout o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Zároveň vzhledem k tomu, že pro zahájení řízení o odstranění stavby není podle § 129 stavebního zákona stanovena žádná lhůta, stavební úřad bude moci zahájit řízení o odstranění stavby až ve chvíli, kdy bude postaveno najisto, že veřejnoprávní smlouva, která nahradila stavební povolení a dle které byla stavba realizována, skutečně nemá žádné právní účinky a ani žádné právní účinky v minulosti nevyvolala.

Stěžovatelé B/, C/ a D/ svou žádost o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti odůvodňují tím, že v dobré víře, že se jednalo o stavbu legální a povolenou v souladu se zákonem, požádali o dotace ze Státního zemědělského a intervenčního fondu („SZIF“), a to prostřednictvím Místní akční skupiny SVITAVA (MAS SVITAVA). Dotace byly ze strany SZIF přiznány a poskytnuty na základě Dohody o poskytnutí dotace z Programu rozvoje venkova České republiky ze dne 24. 9. 2010 ve výši 1 403 487 Kč a Dohody o poskytnutí dotace z Programu rozvoje venkova České republiky ze dne 30. 3. 2011 ve výši 549 600 Kč s tím, že proplacení je vázáno mj. na kolaudační rozhodnutí. V rámci povinného předfinancování stěžovatelé dále uzavřeli smlouvu o úvěru s Českou spořitelnou a.s. na pobočce ve Svitavách, čímž stavbu ve 2 etapách předfinancovali z poskytnutého úvěru v celkové výši 1 949 600 Kč. Úvěr je zajištěn veškerým majetkem stěžovatelů a má být splacen z dotace poskytnuté SZIF. Nesplnění podmínky dotačního titulu by tedy mělo pro stěžovatele likvidační důsledky, neboť stěžovatelé by bez vlastního zavinění mohli přijít o veškerý svůj zastavený majetek a nepochybně by se dostali do zničujících existenčních problémů. Stěžovatelé taktéž poukazují na skutečnost, že Občanské sdružení Bonanza (stěžovatel B/) si vybudovalo pověst fungující a nepostradatelné organizace poskytující sociální služby ve svitavském regionu, která by ovšem mohla být ohrožena tím, že by činnost sdružení byla provozována v nepovolených a nezkolaudovaných prostorách. Zároveň v případě, že by občanské sdružení nebylo schopno prokázat bezdlužnost, nemohlo by čerpat dotace, a tedy by jeho činnost musela být ukončena. Vzhledem ke všem uvedeným skutečnostem a zároveň s ohledem na povahu vedeného sporu je proto dle stěžovatelů namíste přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Kasační stížnost nemá podle ustanovení § 107 s. ř. s. odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; přitom užije přiměřeně ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Novelou soudního řádu správního, provedenou zákonem č. 303/2011 Sb., došlo s účinností od 1. 1. 2012 ke změně právní úpravy podmínek pro přiznání odkladného účinku žaloby v § 73 s. ř. s. Podle nového znění § 73 odst. 2 s. ř. s. lze žalobě přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Na rozdíl od předchozí právní úpravy tak již není nutné prokazovat tzv. nenahraditelnou újmu žalobce (resp. důvodnou obavu její hrozby), ale nepoměr mezi následkem (tj. „újmou“), která by žalobci vznikla nepřiznáním odkladného účinku, a případnou újmu, která by mohla vzniknout jiným osobám, pokud by k odložení účinků jinak závazného rozhodnutí došlo. Přiznání odkladného účinku nesmí být současně v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Návrh na přiznání odkladného účinku stěžovatele A/- žalovaného

Otázkou, zda správní orgán může v řízení o kasační stížnosti podat návrh na přiznání odkladného účinku a zda může být jeho návrhu vyhověno, se Nejvyšší správní soud zabýval v usnesení rozšířeného senátu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 - 49, publikovaném pod č. 1255/2007 Sb. NSS. Co do možnosti podání návrhu správním orgánem lze přitom závěry vyslovené rozšířeným senátem v uvedeném rozhodnutí vztáhnout i na novou právní úpravu,

účinnou od 1. 1. 2012: „I správní orgán může navrhnout při podání kasační stížnosti, aby jí byl přiznán odkladný účinek, a to ze stejných důvodů jako žalobce (§ 73 odst. 2 a 4, § 107 s. ř. s.). Samotné podání kasační stížnosti, není-li ze zákona spojeno s odkladným účinkem či nebyl-li vysloven soudním rozhodnutím, nemá však na plnění povinností správním orgánem žádný vliv.“ Z usnesení rozšířeného senátu dále vyplývá, že zákonné podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, ač stanoveny shodně pro všechny stěžovatele (žalobce, osobu zúčastněnou na řízení, žalovaného), budou zjevně opřeny o jiné skutkové okolnosti podle toho, která z procesních stran je uplatní.

S ohledem na samotný obsah návrhu stěžovatele A/ a jeho odůvodnění pak rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v citovaném rozhodnutí upozornil, že zruší-li krajský soud rozhodnutí správního orgánu, je jeho povinností pokračovat v řízení a řídit se přitom závazným právním názorem vysloveným v pravomocném soudním rozhodnutí, a to bez ohledu na to, zda ve věci byla podána kasační stížnost. Nerespektuje-li správní orgán pravomocné soudní rozhodnutí a nepokračuje-li řádně v řízení, může se dle okolností jednat o nečinnost, proti níž se lze bránit podáním žaloby dle § 79 a násl. s. ř. s.

Z výše uvedených důvodů proto nemůže obstát argumentace stěžovatele A/, podle které by kasační stížnosti měl být přiznán odkladný účinek vzhledem k tomu, že v důsledku zrušení vydaných správních rozhodnutí stavební úřad bude muset zahájit řízení o odstranění stavby. Nejvyšší správní soud na tomto místě uvádí, že ačkoli zde existuje procesní rovnost mezi účastníky soudního řízení (žalobcem a žalovaným) co do práva obou obrátit se v případě nesouhlasu s výsledky soudního přezkumu provedeného krajským soudem na Nejvyšší správní soud s kasační stížností, nemůže to v žádném případě znamenat, že procesy navazující na pravomocné rozhodnutí krajského soudu ustanou až do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti. Takový účinek podání kasační stížnosti nemá a ani mít nemůže, neboť kasační stížnost není řádným, ale mimořádným opravným prostředkem. Stejně jako účastník správního řízení nemůže samotným podáním kasační stížnosti vyloučit účinky právní moci a vykonatelnosti případného zamítavého soudního rozhodnutí, nemůže tak učinit ani správní orgán svou kasační stížností směřující proti rozsudku zrušujícímu.

Je tedy zřejmé, že stěžovatelem tvrzené skutečnosti představují logický důsledek rozhodovací činnosti správních soudů a bez dalšího nemohou být důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

K tvrzení stěžovatele, že výše popsané okolnosti na něj mohou mít značný finanční dopad, zejména při uplatnění budoucích nároků na náhradu škody, Nejvyšší správní soud připomíná, že prvotní podmínkou pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je věrohodné tvrzení stěžovatele, že výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro něj znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká může přiznáním odkladného účinku vzniknout jiným osobám. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má přitom stěžovatel, který musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí, z jakých konkrétních okolností toto vyvozuje a uvést její intenzitu. Hrozící újma musí být závažná a reálná, nikoli pouze hypotetická. V projednávané věci však stěžovatel uvedenému požadavku nedostál. Jím uváděná skutečnost o značných finančních dopadech v budoucnu v souvislosti s případnými nároky na náhradu škody zůstala toliko v rovině hypotetického, ničím nepodloženého a obecného tvrzení.

Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že v případě stěžovatele A/ nejsou dány důvody pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve smyslu § 73 s. ř. s., ve spojení s § 107 s. ř. s., neboť skutečnosti tvrzené stěžovatelem A/ neosvědčují možnost vzniku natolik mimořádného a výjimečného stavu, který by odůvodňoval nutnost přiznání odkladného účinku. Nejvyšší správní soud proto návrhu stěžovatele A/ na jeho přiznání nevyhověl.

Návrh na přiznání odkladného účinku stěžovatelů B/, C/ a D/- osob zúčastněných na řízení

Pokud se jedná o tvrzené důvody, pro které přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve svém návrhu požadují stěžovatelé B/, C/ a D/, zde Nejvyšší správní soud uvádí následující:

Jak již bylo uvedeno výše, Nejvyšší správní soud při rozhodování o odkladném účinku kasační stížnosti zjišťuje kumulativní naplnění výše uvedených zákonných předpokladů, tj.:

- výrazné disproporcionality újmy způsobené stěžovateli v případě, že účinky napadeného rozhodnutí nebudou odloženy ve vztahu k újmě způsobené jiným osobám, pokud by účinky rozhodnutí odloženy byly; a
- absenci rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Důvody možného vzniku nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám jsou přitom vždy individuální, závislé pouze na osobě a situaci stěžovatele. Vylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě musí svědčit tomu, že negativní následek, jehož se stěžovatel v souvislosti s napadeným rozhodnutím krajského soudu obává, by pro něj byl zásadním zásahem.

V nyní projednávané věci Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatelé ve svém návrhu konkrétní skutečnosti, které by osvědčovaly možnost vzniku nepoměrně větší újmy, jakož i to, v čem konkrétně tato újma spočívá, uvedli. Stěžovatelé předně poukázali na likvidační důsledky spojené s nesplněním podmínek pro čerpání dotací v konkrétní výši od SZIF v rámci Programu rozvoje venkova, jakož i to, že realizovanou stavbu předfinancovali z úvěru ve výši 1 949 600 Kč, poskytnutého Českou spořitelnou a.s., který je zajištěn veškerým jejich majetkem a má být splacen právě z dotace poskytnuté SZIF. Uvedené skutečnosti dle názoru zdejšího soudu představují výrazný nepoměr mezi následkem (újmou), která by stěžovatelům vznikla nepřiznáním odkladného účinku, a případnou újmou, která by vznikla jiným osobám, pokud by k odložení účinků jinak závazného rozhodnutí nedošlo. V této souvislosti Nejvyšší správní soud zároveň podotýká, že žádné negativní důsledky, které by mohly přiznáním odkladného účinku vzniknout třetím osobám, mu nebyly v době jeho rozhodování známy. Nejvyšší správní soud následně posoudil žádost stěžovatelů o přiznání odkladného účinku také z hlediska zbývajících podmínek stanovených § 73 odst. 2 s. ř. s., přičemž neshledal rozpor ani s důležitým veřejným zájmem.

Po zhodnocení zjištěných skutečností tak Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě naplněny, a proto rozhodl tak, jak je ve výroku uvedeno.

Závěrem zdejší soud připomíná, že přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nikterak nepředjímá své rozhodnutí o věci samé.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. března 2012

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu